Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Infrastructuri de apă și rețele de distribuție durabile și reziliente”

(aviz din proprie inițiativă)

(2023/C 349/14)

Raportor: **Thomas KATTNIG**

Decizia Adunării Plenare	25.1.2023
Temei juridic	Articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură
	Aviz din proprie inițiativă
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru transporturi, energie, infrastructură și societatea informațională
Data adoptării în secțiune	26.6.2023
Data adoptării în sesiunea plenară	13.7.2023
Sesiunea plenară nr.	580
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotrivă/abțineri)	199/10/17

1. **Concluzii și recomandări**

1.1. Având în vedere criza climatică și deficitul resurselor de apă care decurge din această criză, CESE are convingerea că trebuie puse în aplicare toate măsurile necesare pentru a reduce pierderile de apă și a realiza o repartizare echitabilă a resurselor de apă și a facilita o gestionare durabilă a apei. Aprovizionarea publicului cu apă potabilă curată și la un preț accesibil trebuie să fie prima prioritate în contextul repartizării și utilizării resurselor, în special în caz de deficit de apă, și să primeze asupra utilizării în scopuri industriale, turistice și agricole. CESE invită Comisia și statele membre să aplice o abordare bazată pe drepturi în toate politicile din domeniul apei și să abordeze sărăcia din domeniul apei, aliniindu-se astfel și la Pilonul european al drepturilor sociale. CESE propune promovarea unei abordări comune pentru a înțelege sărăcia în domeniul apei la nivelul UE și elaborarea unei definiții cuprinzătoare a acestei noțiuni, fiecare stat membru putând să își elaboreze propria definiție contextuală în conformitate cu definiția europeană.

1.2. În opinia CESE, aprovizionarea cu apă este un bun public, întrucât pe primul plan se află interesul unei aprovizionări optime, calitative și la un preț accesibil. Provocările ridicate de criza climatică, precum și investițiile necesare în infrastructura de apă implică costuri considerabile. CESE observă că există o diferență între gestionarea publică și cea privată a apei pentru că în ambele se pot găsi exemple pozitive și negative. Gestionarea privată, din cauza concentrării sale asupra profitului, poate întâmpina dificultăți în îndeplinirea cerinței fundamentale de universalitate a serviciului, adică deservirea populației în proporție de 100 %. CESE consideră că, în pofida plafoanelor financiare stricte și a limitelor birocratice, gestionarea publică a apei se află într-o poziție mai bună pentru a garanta accesul universal la apă și la sistemele de canalizare la un preț echitabil și cu standarde de calitate adecvate, precum și refacerea și protejarea ecosistemelor și pentru a asigura investițiile necesare în infrastructură. CESE a pledat de numeroase ori ([1]) pentru introducerea unei „reguli de aur” a investițiilor în infrastructura publică, cu scopul de a se asigura productivitatea și de a se proteja baza socială și ecologică pentru bunăstarea generațiilor viitoare.

([1]) A se vedea, de exemplu, Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – REPowerEU Plan (Planul REPowerEU) [COM(2022) 230 final] și propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1060, a Regulamentului (UE) 2021/2115, a Directivei 2003/87/CE și a Deciziei (UE) 2015/1814 [COM(2022) 231 final – 2022/0164 (COD)] (JO C 486, 21.12.2022, p. 185), Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Investițiile publice în infrastructura energetică ca parte a soluției la problemele climatice” (aviz din proprie inițiativă) (JO C 486, 21.12.2022, p. 67) și Avizul Comitetului Economic și Social European privind „O viziune strategică privind tranziția energetică în sprijinul autonomiei strategice a UE” (aviz din proprie inițiativă) (JO C 75, 28.2.2023, p. 102) etc.

1.3. Apa este esențială pentru viață, reprezintă un bun comun și un drept al omului, astfel cum este recunoscut de prima inițiativă cetățenească europeană de succes „Right2Water”, care a declanșat revizuirea Directivei privind apa potabilă, adoptată de UE în 2020 și care cuprinde un articol dedicat accesului la apă. În acest context, CESE recomandă ca UE să adopte și să consolideze cadrele de reglementare privind acordurile de concesiune a apei pentru a garanta accesul universal la apă și la sistemele de canalizare la un preț echitabil și cu standarde de calitate adecvate, precum și refacerea și protejarea ecosistemelor și pentru a asigura investițiile necesare în infrastructură. Este necesar să fie menținute și pe viitor excepțiile referitoare la apă și la apele uzate din Directiva 2014/23/UE ([2]), convenite în contextul inițiativei cetățenești europene (ICE) de succes „Right2Water”. De asemenea, CESE se opune oricărei obligații de liberalizare în sectorul apei și al apelor uzate, în special în contextul crizei climatice.

1.4. În condițiile unei situații tot mai dificile în ceea ce privește repartizarea resurselor de apă, CESE subliniază că economia, în special industria și agricultura, care consumă cantități mari de apă, trebuie organizată astfel încât să își reducă consumul și să îmbunătățească reutilizarea apei. În acest scop, sunt necesare, de asemenea, dispoziții și recomandări naționale și europene pentru o mai bună reglementare a consumului de apă și pentru a permite o susținere financiară mai eficientă a infrastructurii de apă. CESE solicită instituțiilor UE să înceapă să acorde prioritate chestiunii apei și să elaboreze un „pact albastru” al UE.

1.5. CESE se angajează să consolideze principiul „poluatorul plătește”, combătând poluanții la sursă, mai degrabă decât eliminându-i din apele uzate prin soluții la punctul de evacuare. Deversările de poluanți în ape și în apele subterane trebuie reduse permanent, pentru ca serviciile de alimentare cu apă potabilă, de evacuare și epurare a apelor uzate să rămână accesibile ca preț. Îmbunătățirea țintită a epurării apelor uzate și corelarea strânsă a acesteia cu un sistem bazat pe răspunderea producătorilor, astfel cum a propus Comisia în versiunea revizuită a Directivei privind epurarea apelor uzate urbane, reprezintă un pas important, care este susținut de CESE, deși este necesar să se asigure că organizațiile care implementează răspunderea extinsă a producătorilor sunt controlate public și că toate investițiile în stațiile de epurare a apelor uzate sunt efectuate în mod independent și nu sunt influențate de organizațiile de producători.

1.6. CESE subliniază provocările importante întâmpinate de administrațiile locale în domeniul dezvoltării și întreținerii corpurilor hidrice. Pentru a le face față, cooperarea între administrații ar trebui dezvoltată în continuare și facilitată semnificativ. Prin urmare, CESE invită Comisia să extindă marja de manevră juridică, în special în privința achizițiilor publice.

1.7. Investițiile în gestionarea apei și a apelor reziduale necesare pentru a realiza o „tranziție albastră” durabilă, competitivă și echitabilă trebuie să vizeze asigurarea unui raport optim costuri-beneficii din punct de vedere economic și al mediului, punând accentul în special pe grupurile vulnerabile ale populației. În plus, cercetarea și inovarea, precum și campaniile de informare pentru industrie, agricultură și gospodării sunt esențiale în scopul promovării unor economii și a unor comportamente care să reducă consumul de apă.

1.8. CESE subliniază declinul biodiversității provocat de criza climatică, fenomen care se accentuează și mai mult din cauza unor măsuri precum recircularea apei prea calde în râuri. Trebuie ținut cont de aceste neajunsuri la proiectarea viitoare a infrastructurii noastre de apă, pentru a avea certitudinea că aceste probleme vor fi rezolvate pe cât posibil și nu se vor accentua în continuare. Totodată, trebuie implementate măsuri ample pentru atingerea obiectivului de 1,5 °C până în 2050.

1.9. CESE propune Comisiei Europene lansarea unui proces de consultare publică la nivel european, care, prin evaluarea nevoilor europene de apă, va servi drept bază pentru viitoarele intervenții ale „Pactului albastru al UE”.

([2]) Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune (JO L 94, 28.3.2014, p. 1).

2. **Context**

2.1. Apa este un bun necesar vieții și indispensabil pentru om, natură și pentru funcționarea economiei și a societății. Cea mai mare parte a apei este folosită în agricultură, și anume 70 %, urmată de industrie (22 %) și de gospodării (8 %). Concomitent, cheltuielile medii anuale la nivelul UE efectuate pentru aprovizionarea cu apă și evacuarea apelor uzate se ridică la 100 de miliarde de euro și vor crește la aproximativ 250 de miliarde de euro, în vederea respectării dispozițiilor UE referitoare la tratarea apelor uzate și la aprovizionarea cu apă potabilă ([3]).

2.2. Pentru a avea suficientă apă la dispoziție în viitor, va fi necesar să se îmbunătățească infrastructura de apă și să se creeze mai multe capacități de stocare. În acest scop, este nevoie de un spectru larg de măsuri, pornind de la colectarea apei de ploaie în rezervoare și construcția de bazine de retenție și conducte cu circuit închis, până la reducerea sigilării solului pentru a spori capacitatea de retenție a solului. În cazul inundării diferitelor cursuri de apă, trebuie să se încerce direcționarea și stocarea surplusului în rezervoare controlate. Capacitatea-tampon ar trebui eliberată intermitent în cursurile de apă pentru a permite scurgerea progresivă a excesului de apă și pentru a atenua nivelurile excesive ale apei. Este necesară pregătirea prealabilă pentru astfel de situații prin investiții în infrastructură.

2.3. Dreptul omului la apă și salubritate a fost recunoscut în anul 2010 ca drept *sui generis* de Adunarea Generală a ONU ([4]). Este urgent să se facă primii pași pentru punerea în aplicare a acestui drept, stabilit în Directiva (UE) 2020/2184 ([5]) și în propunerea Comisiei în contextul versiunii revizuite a Directivei 91/271/CEE ([6]). Statele membre se angajează astfel să îmbunătățească până în 2030 accesul tuturor persoanelor din UE la apă potabilă curată și la un preț accesibil, precum și la salubritate. Potrivit datelor Comisiei ([7]), aproximativ 10 milioane de persoane din UE nu au în prezent acces la instalații sanitare. Statele membre trebuie să țină suficient seama de acest aspect în procesul de punere în aplicare. Inițiativa „Pactul albastru” urmărește să aprofundeze și mai mult aceste eforturi.

2.4. Criza climatică a avut deja un impact considerabil asupra gospodăririi globale a apei. Unul dintre efectele evidente este creșterea nivelului mării, care crește pătrunderea apei în zonele costiere. În același timp, aceasta duce la scăderea nivelului râurilor și al apelor subterane în multe regiuni. Din această cauză se accentuează și deficitul de alimente, deoarece pentru cultivarea anumitor alimente nu se poate utiliza decât apă dulce ([8]).

2.5. Criza climatică reduce resursele de apă existente și duce la secetă, evaporare ([9]), încălzirea oceanelor și distrugerea habitatelor, ceea ce afectează întregul ecosistem.

2.6. Alimentarea cu apă este necesară vieții cetățenilor și face parte din infrastructura critică. În general, pentru ca apa potabilă să poată fi transportată către cetățeni, este necesară energie pentru operarea pompelor de apă. Furnizorii de apă potabilă folosesc deja sisteme redundante și circuite energetice proprii pentru a putea continua aprovizionarea cu apă a oamenilor în cazul unui colaps de tensiune.

2.7. În ultimii ani, în numeroase țări europene a avut loc remunicipalizarea în sectorul alimentării cu apă și al evacuării apelor uzate. În special experiențele negative în ce privește privatizarea serviciilor au determinat orașele și comunele să reintroducă serviciile de interes general în sfera serviciilor prestate de autoritățile publice. Adesea, efectele secundare ale externalizării serviciilor au fost investițiile mai reduse în infrastructură, condiții de muncă precare, costuri mai ridicate

([3]) https://www.aquapublica.eu/sites/default/files/article/file/20230310_Joint%20statement_EPR%20scheme.pdf
([4]) https://www.un.org/Depts/german/gv-64/band3/ar64292.pdf
([5]) Directiva (UE) 2020/2184 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2020 privind calitatea apei destinate consumului uman (JO L 435, 23.12.2020, p. 1).
([6]) Directiva 91/271/CEE a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale (JO L 135, 30.5.1991, p. 40).
([7]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_22_6281
([8]) https://wires.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/wat2.1633
([9]) Europe's next crisis: Water – POLITICO (Următoarea criză a Europei: apa).

pentru consumatori și pierderea controlului și a know-how-ului ([10]). Prin remunicipalizare s-au putut recâștiga capacitatea de acțiune politică, controlul democratic și posibilitățile de influență a orașelor și municipalităților în privința alimentării cu apă ([11]).

2.8. Apa este o chestiune eminamente politică și socială care necesită o abordare pe termen lung, incompatibilă cu ciclurile electorale și care necesită un efort major al factorilor de decizie publici în ceea ce privește investițiile și costurile de exploatare și întreținere. Pentru ca cetățenii să exercite pe deplin controlul democratic, este necesar să se garanteze că aceștia cunosc ciclul apei și prețul acesteia.

3. **Observații generale**

Dimensiunea societală a apei

3.1. Apa este o resursă vitală, dar din ce în ce mai limitată, ca efect al crizei climatice. Prin urmare, CESE solicită instituirea unui Pact albastru al UE pentru a sensibiliza opinia publică cu privire la această resursă vitală. CESE recomandă cartografierea situației infrastructurii de apă și a disponibilității apei în fiecare stat membru, pentru a obține informații actualizate cu privire la starea infrastructurii de apă existente și pentru a identifica nevoile urgente de investiții.

3.2. CESE subliniază că apa nu este o marfă ca oricare alta, ci mai degrabă un patrimoniu care trebuie protejat și apărat ([12]). CESE consideră că accesul universal la apă potabilă și la salubritate de înaltă calitate, la prețuri echitabile pentru populație, ar trebui tratat ca un bun public, nu doar ca o marfă, cu respectarea deplină a articolului 14 din TFUE și a Protocolului nr. 26 anexat la TUE și TFUE. În acest context, CESE recomandă ca UE să adopte și să consolideze cadrele de reglementare privind acordurile de concesiune a apei pentru a garanta accesul universal la apă și la sistemele de canalizare la un preț echitabil și cu standarde de calitate adecvate, precum și refacerea și protejarea ecosistemelor și pentru a asigura investițiile necesare în infrastructură. Este necesar să fie menținute și pe viitor excepțiile referitoare la apă și la apele uzate din Directiva 2014/23/UE privind atribuirea contractelor de concesiune, convenite în contextul ICE de succes „Right2Water ([13])", cu respectarea deplină a articolului 14 din TFUE și a Protocolului nr. 26 anexat la TUE și TFUE. În special în contextul crizei climatice, CESE se declară împotriva oricărei obligații de liberalizare în sectorul sensibil al apei și al apelor uzate, susținând în schimb consolidarea serviciilor publice în domeniul apei și nu numai.

3.3. CESE invită Comisia și statele membre să aplice o abordare bazată pe drepturi în toate politicile din domeniul apei și să abordeze sărăcia în materie de apă, aliniindu-se astfel și la Pilonul european al drepturilor sociale. CESE propune promovarea unei abordări comune pentru a înțelege sărăcia în domeniul apei la nivelul UE și elaborarea unei definiții cuprinzătoare a acestei noțiuni, fiecare stat membru putând să își elaboreze propria definiție contextuală în conformitate cu definiția europeană. Ar trebui puse la dispoziție fonduri publice pentru dezvoltarea infrastructurii, în special pentru posesorii de proprietăți care nu dispun de resurse și pentru zonele urbane și rurale dezavantajate din punct de vedere social, în care se impune renovarea infrastructurii.

3.4. CESE subliniază că „tranziția justă" nu se referă doar la finanțarea tranziției. Ea are drept obiectiv, de asemenea, să creeze condiții de muncă decente, locuri de muncă de calitate și securitate socială, precum și să mențină competitivitatea întreprinderilor europene, necesitând măsuri specifice la toate nivelurile, îndeosebi la nivel regional.

3.5. Tot mai multe regiuni din UE se confruntă cu deficitul de apă ([14]). Acest lucru arată cât de necesară este extinderea unei infrastructuri de apă reziliente și, în special, crearea de capacități de stocare. În cazul unui posibil deficit de apă, este necesar să se asigure aprovizionarea cu apă pentru oameni și pentru nevoile lor elementare și trebuie să i se acorde

([10]) Getzner, Köhler, Krisch, Plank (2018) – raport final (versiunea lungă): Vergleich europäischer Systeme der Wasserversorgung und Abwasserentsorgung [O comparație a sistemelor europene de alimentare cu apă și de salubrizare]. În: *Informationen zur Umweltpolitik*, 197.
https://emedien.arbeiterkammer.at/viewer/ppnresolver?id=AC15177626

([11]) https://www.epsu.org/search?f%5B0%5D=policies%3A56

([12]) Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (JO L 327, 22.12.2000, p. 1), considerentul 1.

([13]) https://right2water.eu/

([14]) https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC133025

prioritate față de utilizarea apei în industrie, turism și agricultură. Acest lucru trebuie să fie garantat de statele membre pentru a preveni conflictele legate de apă, pe care le observăm deja în alte zone ale lumii. Aceasta determină necesitatea stringentă a unui pact albastru european, atât cu scopul de a ține seama mai bine în viitor de disponibilitatea și repartizarea apei, cât și pentru consolidarea cercetării și inovării.

Calitatea și purificarea apei

3.6. CESE solicită o mai bună punere în aplicare a principiilor precauției și „poluatorul plătește", în vederea îmbunătățirii calității apei și a transferului costurilor la poluator, nu la consumator. Apa subterană trebuie să aibă calitatea apei potabile, pentru evitarea costurilor mari și a consumului mare de energie pe care le implică epurarea apei potabile.

3.7. Apa reziduală din agricultură, din sectorul alimentar și din industrie în special sunt una dintre cauzele poluării difuze cu nitrați și pesticide, astfel că adesea apa subterană nu are o stare chimică bună. Dispozițiile legale din sectorul agricol (de exemplu, PAC), industrial și chimic (de exemplu, Regulamentul privind pesticidele), trebuie deci să fie de așa natură încât să se evite impactul asupra ecosistemelor.

Utilizarea apei și apele uzate

3.8. CESE subliniază provocările importante întâmpinate de administrațiile locale în domeniul dezvoltării și întreținerii corpurilor hidrice. Pentru a le face față, cooperarea între administrații ar trebui dezvoltată în continuare și facilitată semnificativ, cu scopul de a se consolida prestarea de servicii de aprovizionare cu apă și de evacuare a apelor uzate, precum și de dezvoltare și întreținere a apei și cu scopul de a se asigura permanent eficiența economică a acestor servicii de interes general în regiunile rurale. Prin urmare, CESE invită Comisia să extindă marja de manevră juridică, în special în privința achizițiilor publice.

3.9. Comisia estimează costurile totale pentru noua revizuire a Directivei privind epurarea apelor uzate urbane la peste 3,8 miliarde EUR anual. Aceste costuri ar fi suportate în mare parte de gospodării ([15]), ceea ce înseamnă o nouă creștere a costurilor de salubritate, care va fi resimțită acut în special de grupurile sociale cele mai vulnerabile din punct de vedere financiar. Așadar, CESE solicită repartizarea costurilor și a câștigurilor generate astfel încât ele să nu fie suportate de gospodării.

3.10. CESE consideră că pierderile de apă cauzate de scurgerile din rețele, care, în anumite state membre ale UE se situează la peste 20 % ([16]), precum și de risipa de apă din agricultură, industrie, construcții și turism trebuie reduse considerabil. Aceste sectoare pot contribui la soluționarea problemei prin consolidarea cercetării și inovării referitoare la practicile de utilizare eficientă a apei și printr-o mai bună punere în aplicare a cunoștințelor existente (de exemplu, irigarea prin picurare, cultivarea culturilor cu consum mic de apă, consolidarea economiei circulare, adaptarea producției alimentare la condițiile locale specifice etc.).

3.11. Cetățenii informați fac mai mare economie de apă în gospodărie. Prin urmare, CESE salută expres extinderea, în legislația UE, a obligațiilor de informare ale operatorilor rețelelor de apă potabilă și de evacuare a apelor uzate față de gospodării.

Căi navigabile

3.12. Criza climatică are un impact considerabil asupra căilor navigabile la nivel mondial. În special, scăderea nivelului apei în râuri, schimbarea regimului precipitațiilor și evenimentele meteorologie extreme tot mai frecvente și ridicarea nivelului mării au consecințe asupra transportului de mărfuri și de persoane.

3.13. Adâncimile navigabile se reduc, iar infrastructura porturilor și a ecluzelor trebuie adaptată la noile realități. Aceasta implică costuri mai ridicate și un timp de așteptare mai lung pentru nave, ceea ce încetinește transportul de mărfuri.

([15]) Distribuția în conformitate cu evaluarea impactului: 51 % gospodării, 22 % cheltuieli publice și 27 % industrie.
([16]) https://emedien.arbeiterkammer.at/viewer/ppnresolver?id=AC15249737

3.14. Este necesar să se adopte măsuri pentru adaptarea infrastructurii portuare și a ecluzelor și pentru o mai bună proiectare a canalelor de navigație artificiale și a rutelor de navigație, pentru siguranța și eficiența viitoare a transportului pe căile navigabile.

3.15. CESE consideră că este esențial să se extindă și să se conecteze mai bine căile navigabile din UE. Și intermodalitatea, astfel cum este tratată în avizul TEN/764 ([17]), trebuie luată în considerare în acest scop.

Energia

3.16. Situația de pe piețele energiei din luna august 2022 a arătat că, din cauza crizei climatice, nu există niciodată o sursă de energie 100 % fiabilă. Astfel, se constată impactul secetei asupra producției de energie din hidrocentrale și centralele nucleare.

3.17. CESE salută eforturile de utilizare a energiei hidraulice pentru generarea și stocarea durabilă a energiei electrice, însă constată că, din cauza deficitului de apă provocat de criza climatică, există un impact negativ pe termen lung asupra generării și stocării energiei electrice. Din această cauză, producția scade, ceea ce poate prejudicia, de asemenea, rețeaua de energie electrică. Extinderea surselor de energie durabile trebuie sprijinită în continuare și încurajată să avanseze rapid în special în sectorul energiei solare și eoliene, pentru a putea compensa eventualele colapsuri din hidrocentrale.

3.18. CESE observă că electrificarea transporturilor poate, de asemenea, să sporească consumul de apă, deoarece electroliții utilizați în producția de baterii necesită o cantitate semnificativă de apă. Prin urmare, dezvoltarea fabricilor de baterii necesită o planificare atentă.

3.19. CESE observă că sursele regenerabile de energie necesită, în general, mai puțină apă decât extracția și prelucrarea combustibililor fosili tradiționali; cu toate acestea, există o sursă de energie regenerabilă care implică un consum semnificativ de apă, și anume biocombustibilii. Irigarea și prelucrarea culturilor destinate producției de biocombustibili necesită o cantitate mare de apă, care trebuie asigurată cu ajutorul infrastructurii de apă și al rețelelor de distribuție.

3.20. CESE subliniază că, pentru generarea nucleară de energie electrică, sunt necesare cantități mari de apă de răcire. Criza climatică determină creșterea temperaturilor și reduce totodată nivelul apelor curgătoare. Odată cu creșterea temperaturilor, centralele nucleare sunt obligate să își scadă capacitatea din cauza deficitului de apă. În plus, evacuarea apei de răcire prea caldă crește oxigenarea apelor curgătoare, cu consecințe negative asupra ecosistemului acvatic și a biodiversității ([18]).

4. **Observații specifice**

4.1. CESE critică incoerența dintre politica UE în domeniul apei și alte politici ale UE și solicită Comisiei să aducă îmbunătățiri pentru a evita măsurile contradictorii și conflictele între obiectivele urmărite.

4.2. CESE salută decizia Comisiei în cadrul noii revizuiri a Directivei privind apa potabilă de a menține pierderile de apă din conducte la cel mai scăzut nivel posibil ([19]). CESE atrage atenția asupra nevoii urgente de măsuri rapide și de investiții publice și private în infrastructura de alimentare cu apă pentru a evita pierderile de apă și pentru a asigura reziliența și durabilitatea pe termen lung a principalelor infrastructuri de apă. Atunci când apar scurgeri de apă, acestea trebuie tratate ca o urgență. În astfel de cazuri, personalul specializat și echipamentele sunt esențiale pentru a opri rapid scurgerile.

4.3. În ceea ce privește finanțarea proiectelor de infrastructură, regulile bugetare stricte au reprezentat constant principala barieră pentru autoritățile publice. Prin urmare, trebuie să se vizeze exceptarea proiectelor care au legătură cu Pactul verde european, independența energetică și sectorul digital de la toate reglementările care împiedică astfel de investiții publice. În conformitate cu avizele anterioare ([20]), CESE recomandă, prin urmare, aplicarea „regulii de aur” în cazul investițiilor publice.

([17]) Avizul Comitetului Economic și Social European privind Propunerea modificată de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind orientările Uniunii pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport, de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1153 și a Regulamentului (UE) nr. 913/2010 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1315/2013 [COM(2022) 384 final/2 – 2021/0420 (COD)] (JO C 75, 28.2.2023, p. 190).

([18]) https://www.dw.com/de/wie-k%C3%BChlen-hei%C3%9Fe-l%C3%A4nder-ihre-kernkraftwerke/a-49758541

([19]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020L2184

([20]) A se vedea nota de subsol 1.

4.4. CESE susține propunerea de revizuire a Directivelor 2006/118/CE ([21]) și 2008/105/CE ([22]), precum și introducerea de valori-prag pentru compușii perfluoruranți (PFC) și pentru microplastice. Într-un raport special al Curții de Conturi Europene, se atrage atenția asupra aplicării inconsecvente a principiului „poluatorul plătește" în domeniul apei, în pofida costurilor considerabile de operare și de investiții ([23]).

4.5. CESE arată că, pentru menținerea și extinderea unei infrastructuri de apă durabile și rezistente și a rețelelor de distribuție, este nevoie de forță de muncă calificată și mai ales de specialiști, precum și de gestionarea adecvată a cunoștințelor, cu alte cuvinte de activități strategice și operaționale care optimizează utilizarea cunoștințelor. CESE solicită crearea structurilor și a condițiilor de muncă necesare pentru evitarea neajunsurilor din acest sector și pentru disponibilitatea unui personal suficient pentru implementarea măsurilor necesare.

4.6. CESE observă că, odată cu digitalizarea avansată din domeniul apei, cresc și riscurile legate de securitate și protecția datelor. Prin urmare, trebuie să se asigure că prelucrarea datelor colectate respectă cel mai înalt nivel normativ posibil. Totodată, securitatea cibernetică trebuie să aibă un rol central și în ceea ce privește infrastructurile de apă și rețelele de distribuție a apei, având în vedere amenințările tot mai mari reprezentate de atacurile cibernetice asupra infrastructurii vitale.

4.7. În multe state membre, întreprinderile implicate în producția și distribuția apei potabile, precum și în gestionarea apelor uzate și purificarea apei nu sunt integrate (aproape) deloc. CESE consideră că plasarea conducerii și a gestionării în mâinile unei singure organizații publice ar contribui la reducerea costurilor și la creșterea eficienței.

Bruxelles, 13 iulie 2023.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Oliver RÖPKE

([21]) Directiva 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării (JO L 372, 27.12.2006, p. 19).

([22]) Directiva 2008/105/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei, de modificare și de abrogare a Directivelor 82/176/CEE, 83/513/CEE, 84/156/CEE, 84/491/CEE, 86/280/CEE ale Consiliului și de modificare a Directivei 2000/60/CE (JO L 348, 24.12.2008, p. 84).

([23]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_12/SR_polluter_pays_principle_EN.pdf